

Sygn. akt XVII AmE 173/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2022 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Jolanta Stasińska

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2022 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania G. K.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania G. K. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 19 lutego 2020 roku, Nr (...). (...).451.3.184.2019.ZŁ

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od G. K. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 173/20

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 19 lutego 2020 r., numer: (...). (...) (...), na podstawie art. 168 pkt 11a, art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2018 r. poz. 2389, z późn. zm. - dalej: „ustawa OZE”) w związku z art 170 ust. 4 pkt 1 i 70 pkt 2 ustawy OZE oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm., dalej: Kpa.) i art. 90 ust. 1 ustawy OZE, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy Panu G. K. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą G. K. (...) z siedzibą: ul. (...) lok.(...), (...)-(...) K., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), orzekł, że:

1. przedsiębiorca Pan G. K. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą G. K. (...) z siedzibą w miejscowości K. nie wywiązał się z obowiązku wynikającego z art 70 pkt 2 ustawy OZE tj. obowiązku przedstawienia dokumentów lub informacji mających znaczenie dla oceny wykonania obowiązków, o których mowa w art. 52-55 ustawy OZE, poprzez nieudzielenie żądanej odpowiedzi na pismo Prezesa URE z dnia 5 marca 2018 r. znak: (...). (...) (...), które zawierało żądanie przedstawienia informacji o dokonanej w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. sprzedaży energii elektrycznej oraz realizacji obowiązków, o których mowa w art 52 ust 1 ustawy OZE w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego, względnie uiszczenia stosownych opłat zastępczych,

2. za niewywiązywanie się z obowiązku opisanego w punkcie pierwszym wymierzam przedsiębiorcy Panu G. K. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą G. K. (...) z siedzibą w miejscowości K., karę pieniężną w kwocie 10.000,00 zł (dziesięć tysięcy złotych).

Od wyżej wymienionej decyzji powód G. K. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą G. K. (...) w miejscowości K., wniósł odwołanie, zaskarżając decyzję w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił:

1) naruszenie art. 168 pkt 11a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy, wobec faktu, że przepis ten nie obowiązywał w dacie wystosowania przez Prezesa URE pisma z dnia 5 marca 2018 r., znak: (...). (...)(...), gdyż został dodany ustawą nowelizującą z dnia 7 czerwca 2018 r. i wszedł w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia, a tym samym sankcja w nim przewidziana nie może być stosowana do dokumentów i informacji żądanych przez Prezesa URE przed dniem jego wejścia w życie, tj. przed dniem 1 lipca 2018 r.;

2) naruszenia art. 70 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że obowiązek przekazania Prezesowi URE informacji ma charakter bezwzględny, a przyczyny niewypełnienia tego obowiązku nie wpływają na negatywną ocenę jego zaniechania i nie mogą skutkować uchynieniem bezprawności stwierdzonego naruszenia, podczas gdy kary pieniężne nakładane przez organy regulacji rynku nie mają charakteru sankcji karnych i przy ich nakładaniu konieczne jest uwzględnienie różnego rodzaju elementów o charakterze subiektywnym, składających się na podmiotową stronę odpowiedzialności zagrożonej dolegliwymi (nieproporcjonalnymi do wagi naruszonego obowiązku) karami pieniężnymi;

3) art. 7 i 77 § 1 oraz 80 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego poprzez naruszenie zasady prawdy obiektywnej w postępowaniu administracyjnym i niedokładne wyjaśnienie stanu faktycznego sprawy oraz naruszenie swobodnej oceny dowodów poprzez przyjęcie, że skarżący w sposób nie budzący wątpliwości mieścił się w grupie „Pań/Panów Prezesów Przedsiębiorstw energetycznych oraz przedsiębiorstw będących Odbiorcami przemysłowymi”, do których skierowane zostało przez Prezesa URE pismo z dnia 5 marca 2018 r., znak: (...). (...)(...), podczas gdy skarżący nie tylko nie pełni funkcji Prezesa Zarządu, ale również prowadzona przez niego działalność gospodarcza nie posiada formy spółki kapitałowej (spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej), a nadto w roku 2016 r. nie produkował w ogóle energii elektrycznej, a tym samym nie był również „przedsiębiorcą energetycznym”.

Mając powyższe zarzuty na uwadze wniósł o:

I. na podstawie art. 479⁴⁸ § 2 k.p.c. uchylene przez Prezesa URE zaskarżonej decyzji Prezesa URE w całości, w związku z faktem, iż odwołanie jest oczywiście słuszne;

II. w przypadku przekazania odwołania wraz z aktami sprawy do Sądu - uchylene przez Sąd zaskarżonej decyzji Prezesa URE w całości;

II. zasądzenie od organu na rzecz skarżącego kosztów postępowania odwoławczego,

Jednocześnie wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z pisma Prezesa URE pisma z dnia 5 marca 2018 r., znak: (...) na okoliczność jego treści, a w szczególności oznaczenia przez Prezesa URE kręgu osób, do których skierowane zostało przedmiotowe pismo.

Wniósł również o zwolnienie go z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

Postanowieniem z dnia 12 października 2020 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił wniosek powoda o zwolnienie go od kosztów sądowych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podtrzymał stanowisko wyrażone w treści decyzji.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z dnia 5 marca 2018 r. znak: (...). (...) (...), Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (zwany dalej: Prezesem URE), działając na podstawie art. 70 ustawy OZE, wezwał przedsiębiorcę: Pana G. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą G. K. (...) z siedzibą w miejscowości K. (zwanego dalej: Przedsiębiorcą) do przedstawienia w ciągu 21 dni od dnia otrzymania wezwania informacji dotyczącej dokonanej w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. sprzedaży energii elektrycznej oraz realizacji obowiązków w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego. / k.1-8, 9 akt adm./

Przedsiębiorca nie udzielił odpowiedzi na powyższe wezwanie w wyznaczonym przez Prezesa URE terminie. / bezsporne/

W związku z powyższym, Prezes URE uznał za celowe wszczęcie z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Przedsiębiorcy kary pieniężnej, w związku z niewywiązaniem się przez Przedsiębiorcę z obowiązku wynikającego z art. 70 pkt 2 ustawy OZE. Pismem z dnia 21 maja 2019 r., znak: (...). (...) (...), Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej oraz wezwał Przedsiębiorcę do przedłożenia - w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, szczegółowych wyjaśnień w powyższej kwestii oraz przesłania dokumentów mogących mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu. /k. 10-11, 12 akt adm./

W odpowiedzi na powyższe, pismem z dnia 19 lipca 2019 r., Przedsiębiorca udzielił odpowiedzi na ww. pismo Prezesa URE z dnia 17 maja 2019 r. załączając wymagane dokumenty w postaci „Załącznika 1A”, wraz z wnioskiem o odstąpienie od wyjrzenia kary pieniężnej. /k. 13, 14-21 akt adm./

Pismem z dnia 5 listopada 2019 r., na podstawie art 10 § 1 w związku z art. 73 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego. Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu prowadzonego postępowania i przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień. /k. 22, 23 akt adm./

Przedsiębiorca w wyznaczonym terminie nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia do zapoznania się z zebrany materiałem dowodowym. /bezsporne./

W dniu 19 lutego 2020 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję numer (...). (...) (...). /k.24-26 akt adm./

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Strony nie wystąpiły o przeprowadzenie rozprawy, natomiast rozpoznanie sprawy na rozprawie nie było konieczne, wobec czego wystąpiły podstawy rozstrzygnięcia sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 70 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2020 r. poz. 261 - dalej: „ustawa OZE”) Prezes URE ma prawo: żądania przedstawienia dokumentów lub informacji mających

znaczenie dla oceny wykonania obowiązków, o których mowa w art. 41 ust. 1, w art. 42 ust. 1, w art. 44, w art. 45, w art. 48, w art. 49 oraz w art. 52-55. Zgodnie natomiast z treścią art. 168 pkt 11a ustawy OZE, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przedstawia Prezesowi URE dokumentów lub informacji, o których mowa w art 70 pkt 2 ww. ustawy. Według treści art. 170 ust. 4 pkt 1 ustawy OZE wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadku określonym w art 168 pkt 11a wynosi 10.000,00 zł.

Powód podniósł w treści odwołania, że Prezes URE popełnił oczywisty błąd stosując przepis art. 168 pkt 11a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy. Przepis ten bowiem nie obowiązywał w dacie wystosowania przez Prezesa URE pisma z dnia 5 marca 2018 r., znak: (...). (...) (...), gdyż został dodany ustawą nowelizującą z dnia 7 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z dnia 29 czerwca 2018 r., poz. 1276) i wszedł w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia, wypełniając istniejącą wcześniej lukę prawną w zakresie sankcji za brak umożliwienia Prezesowi URE realizacji jego kompetencji. Tym samym oczywistym jest, że sankcja w tym przepisie przewidziana nie może być stosowana do dokumentów i informacji żądanych przez Prezesa URE przed dniem jego wejścia w życie, tj. przed dniem 1 lipca 2018 r., a z tego właśnie okresu pochodzi pismo Prezesa URE z dnia 5 marca 2018 r., znak: (...). (...) (...).

Istotnie, rację ma powód, że przepis art. 168 pkt 11a ustawy OZE został dodany ustawą z dnia 7.06.2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1276), która weszła w życie w dniu 14.07.2018 roku. Mając to na względzie należało jednak przyjąć, wbrew twierdzeniom powoda, że przedmiotowe wezwanie z dnia 8 marca 2018 roku zostało doręczone powodowi skutecznie. Powyższe wezwanie zostało bowiem doręczone powodowi skutecznie, po dniu wejścia w życie przepisu art., 168 11a ustawy OZE, tj. w dniu 22 grudnia 2018 roku (k. 1-8, 9 akt adm.). Nie ulega wątpliwości Sądu, że przedmiotowe wezwanie zostało skierowane do powoda, o czym świadczy precyzyjne wskazanie odbiorcy przesyłki (k. 9 akt adm.). Twierdzenie powoda, jakoby wezwanie z dnia 5 marca 2018 roku zostało skierowane do nieokreślonego adresata jest niezasadne.

Powód podniósł również, że należy uznać za uzasadnione jego przypuszczenie, że pismo otrzymał tylko omyłkowo, zwłaszcza, że skarżący w roku 2016 r. nie produkował w ogóle energii elektrycznej i nie produkuje jej do dnia wystosowania niniejszego pisma (nigdy nie rozpoczął wytwarzania energii elektrycznej). Tym samym, w przekonaniu powoda, nie sposób uznać go nawet za „przedsiębiorcę energetycznego” skoro zgodnie z art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne pod pojęciem „przedsiębiorstwa energetycznego” rozumie się podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie: wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji paliw albo energii lub obrotu nimi albo przesyłania dwutlenku węgla. Skarżący żadnej z tych czynności nie wykonuje, co Prezes URE całkowicie pominął. Podniósł też, że jest jedynie właścicielem (...) Elektrowni (...), która nigdy nie rozpoczęła wytwarzania energii elektrycznej. Tym samym skarżący w tych okolicznościach, wobec takiego, a nie innego zredagowania pisma z dnia 5 marca 2018 r. przez Prezesa URE, został przez ten organ wprowadzony w błąd, iż nie mieści się on w kręgu podmiotów, od których Prezes URE żąda informacji za rok 2016.

W odniesieniu do powyższego zasadnie zauważył pozwany w odpowiedzi na odwołanie, że powód wykonuje działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii w małej instalacji i został wpisany do rejestru wytwórców energii w małej instalacji, o którym mowa w art. 7 i następne ustawy OZE, w dn. 17 czerwca 2015 r. pod numerem (...). Zgodnie też z informacją wynikającą z tego rejestru Powód rozpoczął działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w małej instalacji w dn. 1 lipca 2015 r. Zasadnie zatem przyjął pozwany, że przedsiębiorca mógł być zobowiązany do realizacji obowiązków, o których mowa w art. 52 ust. 1 ustawy OZE oraz, że uzasadniało to objęcie powoda monitoringiem wykonania ww. obowiązków. Trafnie też przyjął, że powoda jako przedsiębiorcy dotyczy wymóg należytej staranności, o której mowa art. 355 § 2 k.c. W orzecznictwie sądowym przyjmuje się bowiem, że gdy chodzi o tzw. profesjonalistów, czyli, jak w przypadku powoda – przedsiębiorcy prowadzącego na własny rachunek działalność gospodarczą, spoczywa na nim obowiązek znajomości przepisów prawnych i dołożenia należytej staranności w zakresie jej prowadzenia. Powód zatem jako podmiot profesjonalny, wpisany do przedmiotowego rejestru powinien był podjąć odpowiednie kroki,

w celu zapewnienia bieżącego monitorowania obowiązków powoda wynikających z bieżących regulacji prawnych, dotyczących jego działalności, włącznie z terminową realizacją obowiązków informacyjnych w relewantnym zakresie.

Nie ulega również kwestii, że nieudzielenie przedmiotowych informacji żądanych wezwaniem z dnia 5 marca 2018 roku, w terminie zakreślonym przez organ, pomimo skutecznego wezwania powoda, stanowi popełnienie deliktu administracyjnego, o którym mowa w treści art. art. 168 pkt 11a ustawy OZE.

Niewypełnienie przedmiotowego obowiązku skutkuje nałożeniem przez Prezesa URE kary pieniężnej, o której mowa art. art. 170 ust. 4 pkt 1 ustawy OZE, tj. w wysokości wprost przez ustawodawcę określonej, czyli w wysokości 10.000,00 zł.

Dodać tu należy, że odpowiedzialność podmiotu za popełnienie deliktu administracyjnego ma charakter obiektywny, tj. niezależny od winy, zaś element subiektywny w postaci umyślności lub nieumyślności naruszenia, czyli „winy” jest okolicznością braną pod uwagę przy wymiarze kary i jej wysokości. Ustawodawca jednak, dla osiągnięcia wskazywanego wyżej celu ustawy, przewidział karę w wysokości ściśle określonej tj. w kwocie 10.000,00 zł. W tym miejscu - z uwagi na wskazanie wprost w ustawie wysokości kary z tytułu przedmiotowego deliktu, należy wskazać, że dokonana przez powoda ocena wagi jego naruszenia, z uwagi na przekazane przez niego informacje dotyczące „zerowej” produkcji energii, pozostaje bezprzedmiotowa. Z tego też względu, brak było podstaw do przyjęcia, iż przewidziana przez ustawodawcę kara we wskazanej wysokości jest rażąco niesprawiedliwa. Zasadnie też przyjął pozwany, że w niniejszej sprawie brak jest podstaw do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej. Z treści art. 174 ust. 2 ustawy OZE wynika wyraźnie, że odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej możliwe jest w sytuacji zrealizowania obowiązku, zanim Prezes URE powziął wiadomość o powstałym uchybieniu. Przekazanie żądanych odpowiedzi dopiero po wszczęciu postępowania (k. 10-11, 12, 13-19) skutkuje brakiem możliwości odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej. Należy też dodać przy tym, że okoliczność zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary w innej sprawie (wskazanej w treści odwołania powoda) nie może mieć wpływu na niniejszą sprawę. Wskazane przez powoda rozstrzygnięcie zostało bowiem wydane w innym stanie faktycznym i nie może mieć wpływu na ustalenie spełnienia przesłanek odstąpienia od wymierzenia kary względem powoda.

Reasumując powyższe rozważania, zdaniem Sądu, odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie, gdyż zaskarżona decyzja odpowiada przepisom prawa. Mając to na względzie, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu, Sąd orzekł stosownie do wyników postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Na koszty procesu po stronie pozwanego złożył się koszt zastępstwa procesowego w wysokości 720,00 zł.

Sędzia SO Jolanta Stasińska